

II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Képzési szint	Mesterképzés	Tagozat		Tanév/félév	
Ступінь вищої освіти	MA magiszter	Форма навчання	Nappali Денна	Навчальний рік/семестр	2022/23 I.

Tantárgyleírás

Силабус

A tantárgy címe	Filológiai kutatások módszertana és a szellemi tulajdon védelmének alapjai
Назва навчальної дисципліни	Методологія філологічних досліджень з основами інтелектуальної власності
Tanszék	Filológia Tanszék, Magyar Tanszéki Csoport
Кафедра	Кафедра філології, Угорська філологія
Képzési program	035 «Filológia» (035.07 Magyar nyelv és irodalom)
Освітня програма	035 «Філологія» (035.07 Угорська мова та література)
A tantárgy típusa, kreditértéke, óraszám (előadás/szeminárium/önálló munka)	Típus (kötelező vagy választható): kötelező Kreditérték: 4 Előadás: 10 Szeminárium/gyakorlat: 20 Laboratóriumi munka: 0 Önálló munka: 90
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/семінарські, лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни (обов'язкова чи вибіркова): обов'язкова Кредитів ECTS: 4 Лекції: 10 Семінарські/практичні заняття: 20 Лабораторні заняття: 0 Самостійна робота: 90
Tárgyfelelős oktató(k) (név, tudományos fokozat, tudományos cím, e-mail cím)	
Викладач(і) відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, наукові ступені і звання, адреса електронної пошти викладача/ів)	Dr. habil. Beregszászi Anikó, PhD Берегсасі Аніко Ференцівна, професор філософії beregszaszi.aniko@kmf.org.ua ;

A tantárgy előkövetelményei Пререквізити навчальної дисципліни	Szociolingvisztika, Általános nyelvészet, Bevezetés a nyelvtudományba, Bevezetés az irodalomtudományba Соціолінгвістика, Вступ до мовознавство, Загальне мовознавство, Вступ до літературознавство
A tantárgy általános ismertetése, célja, várható eredményei, főbb témakörei Анотація дисципліни, мета та очікувані програмні результати навчальної дисципліни, основна тематика дисципліни	A tantárgy tisztázza a filológiai kutatás módszertanának alapvető fogalmait: módszertan, módszertani eszköztár, elméleti és empirikus kutatások, problémameghatározás, hipotézisalkotás, az adatok feldolgozásának módjai, a filológiai kutatások módszertana, a fontosabb irodalmi, nyelvészeti és szociolingvisztikai kutatások témái és megvalósításának lehetőségeit. Ознайомити і розуміти основні терміни теми: методологія, методологічний апарат, метод, передумови, теоретичні а емпіричні методи, загальнонаукові методи, аналіз, синтез, дедукція, індукція, гіпотеза, теоретичні прийоми, експеримент, упровадження результатів дослідження, філологічних метод, методи лінгвістичних досліджень, методи літературознавчих досліджень. A Filológiai kutatások módszertana című tárgy témakörei 1. modul 1.A filológia mint tudomány fogalma, a filológia szakterminus fogalmának alakulása és változása, a filológiai tárgya és módszerei. 2. Filológiai az antikvitásban. Az antik szövegkritika. Filológia a középkorban. A mai értelemben vett filológia születése a humanizmus korában. A klasszika filológia. A konjekturális kritika módszere a 18. sz.-ban. 3. A filológia mint önálló egyetemi diszciplína. Wolf munkássága. A szövegek kollacionálása. A Lachmann-módszer. A nemzeti nyelvű szövegek tudományos vizsgálatának megjelenése. A filológiára alapozott nemzeti tudományosság gondolata. 4. A modern nyelvek filológiájának megjelenése a 19-20. század fordulóján. Bédier munkássága. 5. A filológia szétválása irodalomtudományra és nyelvtudományra. Az irodalomtudományi és nyelvtudományi kutatások sokfélesége. 2. modul 1. A tudományos kutatás fogalma, céljai, módszerei. A tudományos kutatás osztályozása. Alapkutatás és alkalmazott kutatás. Elméleti kutatás és empirikus kutatás. Induktív és deduktív kutatás. Kvantitatív és kvalitatív kutatás. Primér kutatás és szekunder kutatás. 2. A nyelvészeti kutatások osztályozási szempontjai és lehetőségei.

	3. Az irodalomtudományi kutatások osztályozási szempontjai és lehetőségei. 3. modul 1.A tudományos kutatás legfontosabb fogalmai: alapfogalmak, definíciók. Absztrakció, hipotézis és modell. A mérés és osztályozás. 2. A tudományos adat fogalma a nyelvtudományban és az irodalomtudományban. 3. A tudományos adatgyűjtés és az adatok feldolgozásának módszerei: tudományos kísérlet, megfigyelés, esettanulmány, interjú, kérdőíves adatgyűjtés, mintavétel, korpusz, forráselemzés, másodelemzés, szövegkiadások, adatbázisok, szövegekpuszok, repozitóriumok stb.) 4. modul 1. A filológiai kutatási eredmények közlése. A publikálás és a publikáció. A közzététel formái (tudományos közlemény, monográfia, kutatási beszámoló, recenzió, kritika, tankönyv, tudományos előadás, disszertáció, szakdolgozat, magiszteri dolgozat stb.) 2. A szakhivatkozás és formái. A tudományos idézés és idézettség. A tudománymetria fogalma és módszerei. 3. A tudományetika fogalma. A filológiai kutatások jogi és etikai kérdései. A kutatói etika. 4. A plágium fogalma. A plagizálás. A szellemi tulajdon védelme.
A tantárgy teljesítésének és értékelésének feltételei Критерії контролю та оцінювання результатів навчання	Kiselőadás megtartása prezentációval. Kutatási terv készítése. Презентація. Створення плану досліджень
A tantárggyal kapcsolatos egyéb tudnivalók, követelmények Інші інформації про дисципліни (політика дисципліни, технічна та програмна забезпечення дисципліни тощо)	A tantárgyhoz kapcsolódó online felület: Classroom: acef45g
A tantárgy alapvető irodalma és digitális segédanyagok Базова література навчальної дисципліни та	Babbie, Earl 2008. <i>A társadalomtudományi kutatás gyakorlata</i>. Balassi Kiadó Bíbor Máté, Gulyás Borbála, Földes Zsuzsanna, Hegyi Ádám, Kiss Farkas Gábor, Lacházi Gyula, Orosz Andrea, Parádi Andrea: <i>A magyar irodalom filológiája</i>, Gépeskönyv Kft, 2005.

інші інформаційні ресурси

Csepeli György: A kutatás módszertana. In: Szociálpszichológia. Budapest: Osiris Kiadó, 1997. 99–140.
Fóris Ágota 2008. Kutatásról nyelvészeknek. Nemzeti tankönyvkiadó.
Giddens, Anthony: A szociológiai munka: kutatási módszerek. In: Szociológia. Budapest: Osiris Kiadó, 1997. 627–653.
Dr. Hornyacsek Júlia: A tudományos kutatás elmélete és módszertana. Szakkönyv tudományos munkát végzők és doktori tanulmányokat folytatók számára. Nemzeti Közszerzői Társaság, Budapest, 2014
Kiss Jenő: A nyelvi adat. Az anyaggyűjtés. In: Társadalom és nyelvhasználat. Budapest. Nemzeti Tankönyvkiadó, 1995. 30–57.
Kiss Jenő: A nyelvjárásleírás módszertani kérdései. In: Magyar dialektológia. Budapest: Osiris Kiadó, 2003. 82–91.
Kontra Miklós: A társadalomtudományi kutatások néhány etikai vonatkozása. In: Hasznos nyelvészet. Somorja: Fórum Kisebbségkutató Intézet, 2010. 47–54.
Smith, Eloit R. – Mackie, Diane M.: A kutatás módszertana: ahogy a kérdéseket fölteszik és megválaszolják. In: Szociálpszichológia. Budapest: Osiris Kiadó, 2001. 85–129.
Wardhaugh, Ronald: Változatvizsgálatok: eredmények és problémák. In: Szociolingvisztika. Budapest: Osiris Kiadó, 1995. 140–168.
Світлана Богдан. *Методи й методика лінгвостилістичних досліджень: методичні рекомендації для слухачів і керівників секції української мови.* Луцьк – 2011; <http://vvman.lutsk.ua/file/k61.pdf>;